

ait S. Antoninus. *Vnde turpis & impudicus est talis natus;* & ideo non servandus. Non sequearis turbam ad faciendum malum. Exod. 23, &c. Item qui comedias periculis exhibent, de *Theatris placuit eos, quia agunt, a communiōne separari,* sit Concilium Arelatense II. an. 452, cau. 20. Ergo tandem ab solvi non debent &c.

9. Qui nolunt abstinere ab usura, superstitionibus, artibus, commerciis, aut contrabibis illicitis, aut a quovis alio opere malo. Ratio horum omnium est, quia ejusmodi homines carent propriae efficaciteriis, qui sunt aliis scandalo nec se emendant. Si tamen spoustant, ita se praeferunt, & nondum de illo monitu fuerint, poterant ab solvi: fecus, si jam moniti omiserunt, donec emendationem operibus probaverint.

Resp. 1. Extra articulum mortis, Confessarius determinat generis differe absolusionem nisi, quorum dubia ei apparere contraria ac dispositio debita, & quos non potest prudenter judicare, habere debitum dolorem, ac proprium efficax ac universale non peccandi, donec adhuc sufficiencia conversionis vera, ac contritionis debita signa. Nam aliquo fidei necessitate & temera exponere Sacramentum peritio nullitas, & privationis effectus, applicando formam materie dubiae, non moraliter certe, & subiecte dubie dispositio, & sic committere grave lacrimatum. Nam vera contritio ac conscientia sententia, est materia proxima, & per se essentialis Sacramenti, & ex Scientiis est faltem dispositio necessaria ad eum effectum. Confess. (inquit Suarez) disp. 32, fest. 2.) tenetur iustitia & Religionem in eius administratione servare: quia & iudicium & actionem sacra exercet. Cui maneri utrūque, num ex precipuis est, ut dispositio conscientie penitentis sufficienter agnoscat. Est enim praecipuum tuus materia fundamentum, non posse Confessio licite penitentem ab solvi, nisi illi sit bene dispositus ad absolutionem suscipiendam: Primo, quia non potest ipse ab solvi, nisi quem Christus etiam ab solvi gerit enim vice Christi, & que ipsa solvi in terris, debent soluta manere. Et in calix alias clavis erat, & minister illa abutetur & peccabit. Secundo, quia tenetur minister Sacramentorum non dare illa indignis. Terter, quia est iudex, & tenetur iustitia iudicium facere. Ex quo, prinsipaliter ab solvi, necesse est, ut prudenter judice, penitentem esse dispositum: quia alias se exponere periculi errandi, & sine sufficienti cognitione operari. Præterea Confessarius debet esse dispensator fideli ac prudens applicatione meritorum Christi, & Sacramentum gratis collativum prudenter & sancte administrare. Ergo circa necessitatem seu articulum mortis

Qui autem ignorat ea, que sunt solum necessaria necessitatee præcepti, ut aliqua alia fidei dogmata, vel mandata aliqua Dei aut Ecclesie, vel obligations sui status, ac conditionis proprias, debent hæc doceri ante absolutionem, si paucus horum ignorat, quæ brevi tempore differo queant; finis minus diffenda esti absolutioni, donec ea omnia diciderint, si jam moniti neglexerint differre, qui sunt in habitu negligentiis culpabilis, cum teneantur graviter iusta scire, & tandem alio peccanti, quando non edificant, cum possint. Nec Confessarius potest prudenter credere, eos hanc obligationem postea implenturos, eo quod id promittant, cum iam fidem ad tam feßellerint. Quod si nondum fuerint moniti, pertinet, si nulli aliud impedit, ab solvi premittit instructione de falso rebus, que sunt de necessitate media & Sacramenti; & imposta obligatione alias quamprimum addicendi. Ita S. Carolus in instruct. Confess. addens neque ab solvi debere Patres & Matres familias, & qui liberos suos aut domesticos

se in publicum procedendo, continuerint in tali peccato & ante Confessionem, & in ipsa actuali Confessione; quid ergo judicandum de ipsarum dolore, & propoitione? Scio dari posse dolorem de peccatis gravioribus, eti non dolet quis de aliisque levi culpa. At in praxi pato difficillimum est, ita mulieres vere de ceteris culpi dolore, dum alii culpabiles sunt de peccato in sententia quidem multorum levius, sed quod in veriori, & omnino meo videlicet, tenenda sententia, grave est, adeoque Praefules judicant inter reservata accensendum. Si & ipse verum fateri velint, bene agnoverunt, non raro juvenes in ipsarum peccatis indecenter detectum oculos inserviunt: non raro ex hac causa impudicus audivisse equivoca-

tiones, & fortasse sermones aperte oblocenos. Et cetero debet, ea vere hic & nunc de propriis culpis dolore, quando nolunt derelinquerre, quod sciunt graviter ad libidinem provocare? At times, non surdis auribus canamus odam, dum mulieres hanc obrem arguimus. Siguidem, ut apud P. Gavellum (Res. cap. 13.) adverit D. Bernardinus longa experientia edidit: Si Angelus de celo descendat, vel Paulus, forte vel Christus, & contra hec talia remittantia predicaret, credo, quod vistoriam non haberebunt. Pro talibus amovendis que & quot multiplicata sunt: Nullum remedium relinquitur, nisi Dei flagellum, sicut in pluribus Civitatis expertus sum.

propositum: Penitentis habent consuetudinem pericendi contra legem Dei, naturam, aut Ecclesiam, eti emendationis prius nulla apparat, nec est neganda, nec differenda absoluunt, dommodo ore proferat, se dolore, & proponere emendationem.

Il Recidivis, seu iis, qui post plures Confessiones plures relapsi sunt in eadem peccata. Tam quia qui plures fidem datam sefellerunt, non possunt nisi ex operibus prudenter judicari, habere verum, & efficacem propositum: tam quia recidivorum penitentia tempera a Patribus existimat fuit latenter fulpe, & dubia. Quare S. Hilarius, in c. 11. de port. dif. 3, ait: Irrisor est, non penitent, qui adhuc agit, quod penerit. At (ut docet Delugo dilig. 14. fest. 10.) certum est, quando dilatio necessaria est ad explorandum firmum propositum penitentis, de quo non satis confortat, debet differri absolutionem. Præterea recidivi fine absolutionis dilatatio emendari non solent, adeoque dilatio est remedium ipsiis moraliter necessariis. Non est tanta facilitas peccandi, si non est tanta facilis absolutionis, at Bellaria. item 8. de Adventu. Rituale Tuhile excepit eos, qui relapsi sunt raro, & solum ex vi tentationis, vel occasione urgentis non querentes penitentias Confessarius probabiliter judicabit.

Resp. 2. Extra articulum mortis, juxta principia tradita, & doctrinam S. Caroli, in instruct. Confess. tenuerunt Confessarius speciationem differre absolutionem, præterit:

I. Implicitis confutacionibus (V. N. 240. usq. ad 249.) peccandi mortaliter, qui nondum efficaciter conati sunt eam emendare, licet emendationem promittant, donec vitiosum habitum sic vicerit, ut periculum proximum fei probable peccandi sublatum sit. Quia vero converto confutandini est valerata pro perfidis, nec brevi tempore fieri foler, ut constat ex Patribus, & experientia: ergo prius operibus probari debet, ut posse prudenter credi. 2. Prava confutatio est occatio proxima peccandi, & eo peior quod interna est. 3. Dilatio absolutionis est medium moraliter necessariam ad pravi habitus emendationem, cum experientia conferat, eum fine dilatatio illa communiter non emendari. Confessarius autem, ut medicus spiritualis, tenuerit adhibere remedii ad penitentis emendationem apta & moraliter necessaria. 4. Gratia Sacramentalis exponentur moraliter proxima destructionis, cum graviori damno penitentis: nam dum durat malus habitus, homo est in periculo proximo statim & tempore peccandi, cum habitus illi proponeretur maxima, & necessitatem mortalem peccandi parat. Confessarius autem, ut minister Sacramenti, circa necessitatibus non debet conferre gratiam, quam prudenter judicat brevi amittendam, nisi eam differat; & ut medicus, debet curare, ut sanitas, quam offert, non tantum citi amittatur, sed fit moraliter falso stabili: imprudenter enim ageret medicus, qui statim darer remedium, quod prudenter judicaret allatarum sanitatem, brevi cum maiore danno amittendam, si statim detur, cum moraliter stabili afferre, & morbum curare possit, si differatur. Quod facile sanatur, non multum carcerum ex difficultate autem sanacionis erit diligenter custodia recepta sanitatis, ut S. Augustinus in Psal. 6. Hinc Innocent XI. damnavit han-

tiis, non ei licet administrare hoc Sacramentum cum materia vel dispositione, que prudenter judicari nequeat vera, ac sufficiens ad valorem, & effectum Sacramenti. Contrario autem dubia, aus que non est probabilis vera, quam falsa, non potest prudenter judicari vera ac sufficiens. Et quamvis penitentis credidi debeat in iis, de quibus se accusat, cum Confessarius nequeat eis peccata nisi ex ipso cognoscere; non sufficit tamen testimonium penitentis, afferentis se eis constitutum, dum aliunde adeo ratio dubitandi de veritate ejus contradictionis, & debite dispositionis; nam ipsa & scriptum, & Confessarius decipere possunt, ut notat S. Gregorius pastor. cur. p. 1. cap. 9. ibi: Sepe poti si de mens ipsa mentitur, & fingit se de bono opere amare, quod non amat; de mundi autem gloria non amare, quod amat: & in. Reg. cap. 6. ait: In fratrius, non in solitis, nec ramificatis penitentia cognoscenda est. Quia Arbor bona voluntatis: Confessio ergo verba, quid sunt aliud nisi falsa? Quare S. Carolus, in instruct. Confess. Clerus Gallicanus precipit, ut ab omnibus Sacerdotibus accurate serventur: ait: Absolutio, donec emendatio perspectetur, differri debet iis, qui licet est peccatum dimissum pollicentur, ab illo tamen non separandas Confessarius probabiliter judicabit.

Resp. 3. Extra articulum mortis, juxta principia tradita, & doctrinam S. Caroli, in instruct. Confess. tenuerunt Confessarius speciationem differre absolutionem, præterit:

V. Qui invenit infra iniurias exercent cum proximo, donec se ei reconciliaverint; vel etiam infra invenit non finit, contra fidem datum nondum rederunt cum eo in gratiam, nec publica deferunt figura reconciliationis, ad tollendum publice inimicitie scandalum: vel qui primi proximum offendunt, & nolunt primi eum adire, & ei satisfacie, ut tenentur.

V. Qui publicum scandalum dederunt, donec illud futiluerint, ut docet R. Rom. Quare is, cuius peccata publica fuerint, non est absolvendus, antequam publice emendatus: alias absolutio efficit scandalum.

VI. Adolescentibus, qui vitam otiosam agunt, vel studi norabili negligeant solent, donec emendatio apparet. Idem die de omnibus, qui munus suum graviter negligere conseruerunt.

VII. Qui in examinanda conscientia (¹) graviter negligentes fuerint, donec melius examinari, & se ad contritionem melius excitari. S. Carolus. Nam talis negligenti indicat defectum debitis contritionis, ad quam obtinemantur indigent tempore aliquo, premit, & alii secundum. Si ramen diligentiam bona fide adducerint, sed non sufficientem, caritas potular, ut Confessorius interrogando, hunc defectum supplet, & penitentem adjuvet, ac disponat ad veram contritionem, praeferint si sunt rufici & rudes, qui in primis adjuvanti sunt; nam de iis presumuntur, licet milles se examinent, non fore magis paratos, quam si ab ipso Confessario breviter examinarentur.

VIII. Verbiatur in peccati occasione proxima, infra dicam.

Nota 1. Penitent non debet ordinarie remitti ultra xv. dies. Nam aeger non debet a medico diu derelinqui, sed lapsus adjuvari; & alias periculum effe ne peccantes animo cadat, ac desperet. Quid si post tali tempore nondum sufficienter dispositus inveniatur, adhuc remittetur cum solatio, horratione, & suggestione mediorum magis efficacium, donec tales iudicetur.

Nota 2. Confutandis ne prescribantur praescribantur remedia sine emendatione apta; quia sunt oratio quotidiana, matutina ac ferotina, cerebra opera misericordie, auditio Missie, opera virtutum virtutis ac propensionibus pravis contrarium, sui consilio ac diffidencia, fiducia in Deum, propter conscientiam apud eundem confessarium plu & prudentem, mediato motu virtutis peccatum, lectio plorum librorum, celeri reprovo prava cogitationis, aut motio- nis, aliqua punitione tales peccatum committuntur, ut jejunit, largitio elemosynae, aliqua oratio &c. examen conscientiae quotidianam, & praeferunt particulari, hoc modo: Mane eliciatur propositum vitandi tale peccatum, & Deo offeratur cum petitione gratiae. Quoties commissum fuerit illud peccatum, statim eliciatur contritio cum aliqua punitione; & latenter ex examine conscientiae de illo. Quid si fuerit commissum, elicitur contritio, quae aliqua satisfactio; si minus Deo gratia agantur.

Quæst. IX. Quomodo confessorius se gerere debet

(1) Valde gravis suspicio prætermissi legitimis exca- minis in nos cadit, qui annuit tantummodo con- fessori soleri. Nam ex D. Th. de Villan. (Serm. in Domini. xv. Quadrages.) Quomodo potest bene examinari conscientia ad annum? Ecce, quod hodie facimus, etas obliuiscimus; & eorum, que gesti anno præterito, nunc recordabor? Quid si criminis operæ perpetrata in memoria fuerint, de his tamen, que perperam cogitavi, & desideravi, quomodo reminiscar? Propter hos qui ad annum differunt Confessio- nem, vix decimam suorum peccatorum partem re- cordantur. Quid si dixeris, peccata, que in memoriis non veniunt, Deus ignoscit? Fatoe, ita est, si debitum in peccatis rememorandis diligenter ad- ducueris, alias peccatum per negligentiam & incuriam oblitum, per penitentem Sacramentum non deletur. Unde autem icti, si sufficientem & debitam pro tem- pore reminicendorum peccatorum diligenter adi-

erga eos, qui versantur in occasione proxima pec- casi?

Nota 1. Occasio peccati est id omne, quod ad peccatum alicet, sive ex natura sua, sive ex parte penitentis fragili. Dividitur in proximam & remota. Proximam est ea, que afferit morale, seu probable periculum peccandi, sive est ea, in qua quis veri- militer est peccatorius. Remota, que non afferit tale periculum. Remotam non tenemus fugere, aliqui debemus omnes de mundo exire, ex 1. Corint. 5. Quoniam creatura Dei in omnibus facta fuit, & in tentationem animalium hominum, & in misticum pedibus insipientum, Sap. 14.

Nota 2. Occasio proxima peccati duplex est, neme- pe per se, & per accidens. Occasio proxima per se est ea, que per se est apta inducere homines in peccatum mortale, ut specula communis hominum fragilitate ac corruptione, multa in ea verisimiliter peccatori sunt; aut quia in ea multi sepe peccant: cuiusmodi sunt, cum ex persona habitude, cum qua foles peccare: familiaritas inter adolescentes & pueras, alpescens minus pudici &c. Occasio proxima per accidens est, quo non habet vim inducendi communiter homines in peccatum, sed tantum aliquos rationales specialis illorum fragilitatis & dispositionis, ita ut prudenter timeatur, ne in ea peccent.

Nota 3. Utrqua occasio proxima peccati subdivi- ditur in voluntaria, & involuntaria. Voluntaria est ea, que deferi potest etiam sine gravissimo in- commendo. Involuntaria seu necessaria, est ea, que vel physice, vel moraliter deferi non potest. Et sic alia est involuntaria seu necessaria physice, que nullo modo pendet a voluntate, ut defatur: ut si quis in carcere aut trimenti vindicta sit cum flagitio; & alia involuntaria, seu necessaria moraliter, que deferi nequit sine peccato, vel damno temporali gravissimo; ut militia respectu militis in ea frequenter peccant, cui abeundi facultas recusat, non enim potest defere militiam invito duce, cui ex iustitia obicitur, ut vel munus seu officium, quod quidem fine peccato dimitti potest, sed non sine damno gra- viissimo, v. g. iactura sui status, vel honorum, vel famae.

Repf. 1. Confessorius non potest licite nisi valide ab-

buit? Quis novit, quando exame opus fit, ut re- corderis ad annum? Inde ergo timor, & scrupulus non modicus remanet in conscientia Confessori differens, qui in frequentibus locum non habet, ac proprie non est ita leucus de venia, qui Confessoriem differt, sicut qui frequenter. Alio quaque plures, tam non ita alieno ab aucta tam salutiferi Sacra- menti, in difficultate conscientia mite cœcitur, surperteque defecit, ostendit egregii Catalanus (Com. ad 3. 11. 2 Tit. 3. de Sacr. Penit. Rituall. Rom.) qui in audiendis Sacris Confessoriis (parte 30. fere an- norum fastus si expertum) sive, quod PP. Concil. vi. Benevent. (Tit. 6. cap. 6.) referunt multis ejus avi dicere confusuisse, cum essent coram Confessore: Domine, dicatis pro me confessionem, quia ego igno- ro. Idque, ut laudatis PP. monobane, utinam non proveniat ex negligenti, & ignoranti Curatorum, de quorum manibus anima talium exquirerent.

abfolvere penitentem, qui non vult statim remo- ve, & fugere occasionem proximam, etiam per ac- cidentem, si possit licite & sine gravi suo danno. Ita omnes cum S. Carolo. Quia talis caro propositum efficac non amplius precezzi, & servandi mandata omnia: nam hoc propositum includit voluntatem de- struendi, & fugiendi causas ac pericula peccati. Immo talis actu peccat mortaliter; nam secundum omnes quisque tenetur sub mortalitate removere & vi- tare occasionem proximam, seu probable periculum peccandi mortaliter, cum potest. Quia 4. Ecl. 3. Qui amat periculum, in illo peribit. Sed qui non removet, nec fugit probable periculum peccandi, cum potest, illud amat, sed eligit. 2. Qui non re- move, nec fugit probable periculum peccandi, cum potest moraliter, is vult falso virtutem, impli- cite, & interpretative ipsum peccatum. 4. Præceptum prophibens peccatum, simul vetat vel id quod proxi- mate occidere, quod si jam alias id politicias est, nec emendatur fuisse, abfolitus tamquam dixerat, donec emendationem agnoverit. Deinde se modestus confes- sarium. Operis eam fecerit esse, rigidoremque creas eas actiones & exercita, que res ipsa inutilia sunt, dum tamem preponeremus ac malam. & sepe ante fastiditatem, expeditus minus pudicit, colloquia- tio, & interpretativa ipsum peccatum. 4. Præceptum prophibens peccatum, simul vetat vel id quod proxi- mate occidere, quod si jam alias id politicias est, nec emendatur fuisse, abfolitus tamquam dixerat, donec emendationem agnoverit. Deinde se modestus confes- sarium. Operis eam fecerit esse, rigidoremque creas eas actiones & exercita, que res ipsa inutilia sunt, dum tamem preponeremus ac malam. & sepe ante fastiditatem, expeditus minus pudicit, colloquia- tio, & interpretativa ipsum peccatum. Huiusmodi sunt obiectus inter se, cum blasphemis verbi se- pius, & auctoritate deditis, populus frequenter, indul- gere oit. Si id genus alia, que consuetudinem affert peccandi mortaliter. Nam abfolitionem de- impetravit, quin hic omnibus renunties penitentem, spoudeaque ab illi abstine diligenter. Si tam- men confessorius prudenter judicet, se posse fidem adhibere penitentis promissam eorum fugam, semel iterumque potest abfolitionem indugere, ea tamen semper legi, ut si in illis datus immoretur, cam- posita differat, donec certis & evidenter indicis conseruit, illam ab his occisionibus esse segregatum.

Repf. 2. Si penitentis verbi in occasione proxima, quam non potest omnino, aut saltem sine pec- cato dimittere, quamvis apparat contritus, ei ordi- nari differenda est abfolutio, donec sublatum sit periculum proximum, seu probable in ea peccandi, arque ita occasio ex proxima facta sit remota. Nam sine abfolitione dilatione penitentes in tali occa- sione a relatu efficaciter averti non solent, & a- lias exponentur periculo amittendi brevi gratiam Sacramentalem. Inter ea autem praescribenda sunt media contra relatum idonea, que tollant proximam occasionem, sed periculi peccandi, vel detrac- tando objecto vim proximam afficiendi ad peccatum, vel operando impedimentum causalitatis eius. Ut si famulus, v. g. qui non potest ab herero fa- cultatem abeundi obtinere, peccare sapere cum an- cilla; debet ei praescribi, ut quantum fieri potest, nunquam solus cum illa verbi, colloquatur, nec in eam oculos figat, nulla ei amicitia signa det; ut se bonis cogitationibus armet, ore &c.

Repf. 3. Si penitentis verbi in occasione proxima, quam debet per accidens, que debet neque sine gra- viissimo damno temporali; ei ordinari differenda est abfolutio; praescriptis mediis contra relatum aptis, donec emendatus apparat, & occasio illa defecit, ut respectu illius periculum proximum peccandi, si re- mediis adhibiti putetur non peccaturus. Præsum itaque tentanda est emendatio, abfolitione dilatione, qua-

prudentes efficaciter moveri solent ad praescripta remedia diligenter adhibenda. Ita S. Carolus in Institut. Confess. addens: *Si vero absolutione differre non posse, quin poenitentem expas gravis infamie periculo; tunc si contritum certis quibusdam noitis videat, aut ita mente affectum, ut ad omnem remediam paratus sit, que ad illius emendationem necessaria judicaverit pridens Sacerdos; tunc apostola preferens & utiliora: puta, ut solus cum sola unquam convenias; imponet & preeat, & corporis macerationem aliquam, & in primis frequenter confessionis usum, somnativa exercitia, que si in se confitetur, tunc debet eum confessarius absolvere.*

Quod si metus ad emendationem administris adhuc peccare, or ante, tunc per negationem absolutoris cogendus erit penitentis ad illius emendationem cum quantocunque danno temporali. Ita S. Carolus, ibid. Nam tunc ipse penitentia tenet sub mortali eam dimittere, etiam cum honorum, famae, & statutus jactura, iuxta illud Clivitii preceptum tunc urgens: *Si occurrit tuus dexter scandalizat te, erue eum, & proice abi te; expedit enim tibi ut patreas unum membrorum tuorum, quam totum corpus inveniat in gehennam. Et si dextera manus tua scandalizat te, abscinde eam, & proice abi te &c. Id est, res carissime & utilissime dilimitantur tunc ad vitandam occaſionem proximan peccati. Er vero peccatores tam fragilis, & remedii aduersus relapsum precipiti tenui fructu expertum velle adhuc permanere in tali occasione, ett moratur illum velle peccare; etenim vult aliquid cum peccato moraliter conjunctum, eti solum reflexive ad se ipsum, confiteri velle ipsum peccatum. Unde Concil. general. Lateran. II. can. 22. *Falsa etiam & poenitentia, cum penitentis ab officio vel consilio vel negotiis non recedit, quod sine peccato agi, nisi ratione previdet. Igitur tunc dimitti debet ofſicium, minus, res, mercatura &c, si perseveret eti occatio peccandi.**

Quest. VII. *Alio Confessarius tenetur absolvere cum, quem prudenter iudicas esse contritum, & recte dispositum?*

Resp. Teneunt, nisi aliunde sit justa causa diffendi absolutionem. Nam nisi adhuc aliunde talis causa, penitentem vere contritus & integre confessus habet jus ad absolutionem. Ideo exigit ratio iudicij iusti recompliari, & aquitas, ac pacum implicitum inter confessorem & poenitentem; debet enim iudex audita causa iudicare, & absolvere reum absolutione dignum, nisi adhuc justa causa diffendi. Praeterea sine justa causa exponeatur poenitentem periculo remanendi in statu peccati mortalis, cum in certum sit, an eliceret perfidiam comitacionem; & sic subiecti periculum iacture operum meritoriorum.

Dixi: *Nisi sit aliunde justa causa &c.*

Nam si confessarius ex speciali poenitentis insimilate, & circumstantiis occasionum, quas vitare nequit, vel aliunde prudenter timet, ne brevi relabatur, vel ne non satisfaciat aliqui obligacioni urgenti, nisi dilatatione absolutionis efficacia relapsus avertatur, excuseturque ad cito faciliacionem suis obligacionibus, potest & debet absolucionem conferat. Confessarius quippe, ut minister Sacramenti, debet non solum valide illud administrare, sed etiam pro-

videre, ut gratia per illud collata conservetur, nec statim amittatur; & ut medicus, tenetur adhibere media ad sanitatem stabilem procurandam ac conservandam apta. Nec poenitentis est tunc rationabiliter invitus, cum id cedat in eius bonum, & absolutione statim non expedit. Ita Delno, disp. 14. fest. 10. ubi docet, veram & communem sententiam esse, quod possit esse causa rationaliter aliquando differendum ab solutione oblique confundi poenitentis; licet ipse aliunde credatur probabilitate esse nunc dubitum: *Nam hacten, inquire, poenitentis legitime diffidens, confessione facta, habeat jus ad absolutionem, non tamen habet ius ad hoc, ut statim proferatur sententia: postmodum iudicetur arbitris quando debet utilius proferri sententia... Ergo quando merito timerit, penitentem nunc absolutionem facile relapsum statim in eadem criminis, nisi ipsa difficultate & dilatatione absolutionis melius agnoscat gravitatem peccati, & necessitatem emendationis; potest differre absolutionem, ut penitentis admonitus non maneat in tanto periculo reincidentia, quantum alias subire. Ratio a priori est, quod confessarius est non solum iudex, sed etiam medicus. Unde si quis poenitentem imponenda sit exercit officium iudicis penitentis, ut debet simul exercere officium medicus curans, atque adeo prostrare, quod impossito penitentem sit in utilitatem, & medicinam poenitentem, quo redditus magis curans, & fortis contra sonationes; scilicet in profunda absolutione, licet principaliter exercet munus iudicis absolutionis poenitentem dispositum, debet tamen simul procurare, ut medicus, in ipsa absolutione curationem poenitentis, ex officiis modo absolucionis, qui magis cedat in utilitatem & remedium aegroti, ad utrumque enim habet ius confessarius, ne potest prohibiri a poenitente, ne in ipsa absolutione stranumque exercitat. Et addit, sententia hinc communis adimplatur experientiam multorum poenitentium, qui hoc remedio brevi tempore soleat curari.*

Non tamen dum differi debet absolutione contrito. Nam hoc effet contra finem Sacramenti, quippe quod institutum est non solum ad remissionem peccatorum commissorum, sed etiam ad futurorum viventium per gratias actuales, que immo Sacramen-

ti sufficiunt dantur in hunc finem.

Quasi VIII. *Quomodo confessarius debet se gerere erga moribundos?*

Resp. 1. Si moribundus solum rationis & sensuum sit praeditus, debet Sacerdos curare, ut integrum, quantum potest moniter, confeatur, & vere conteratur; ut eliciat actus fidelis, speli & caritatis perfecte, qui tunc obligant; ut satisfaciat suis omnibus obligationibus, praesertim iustitiae & caritatis erga proximum &c. & ad haec omnia excitare adquavare. Item debet dare illi poenitentiam, quam tunc implore facile possit, ut adhuc patientem, & indicare aliam peccatis proportionata, ut quam implore teneatur, si convalebit, ut docet Rituale Rom.

Resp. 2. Quis moribundus, qui absente Sacerdote, absolutionem petat, vel signa doloris aut voluntatis confundi dedit, & potest adveniente Sacerdotem omni sententiis ultra deficitur, debet absolviri. Constat 1. Ex praxi Ecclesie. 2. Ex Concilio Carthagin. IV. can. 76, & Arauf. I. can. 12. & ex

Rituali Romano auctoritate Pauli V. edito, & ab eo toti Ecclesie proposito, tamquam continente finis Ecclesie Catolica ritus, quod sic habet: *Si inter confidendum, vel etiam antequam incipiat confidere, vox & loqua, egrum depletar, nubibus & genit coactus Sacerdos; quoad eius fieri poterit, peccata penitentis cognoscere, quibus uscumque, vel in genere, vel in specie cognitis, vel etiam si confidendi desiderium sive per se, sive per alias offenditur, absolvendus est: 3. Quia voluntas confidendi exterior significata, est confessio; seu accusatio sui generis & sensibili, quia in extrema necessitate sufficit. Nam qui significat, se velle confidere, vel petit confessarium, hoc ipso exterior constitutus est esse peccatorum, & velle absolviri, ideoque etiam praefumitur esse contritus. Signum autem doloris, quod in periculo mortis editur, confiteri debet ad Sacramentum absolutionis directum, cum in tali statu fideles optimam anima sua remedium expopere solet: idemque etiam voluntates confidendi implice significant. Ratio est voluntas Christi, qui noluit hoc Sacramentum ad salutem necessarium, sepe impossibile esse tum, cum est maxime necessarium, scilicet in articulo mortis.*

Sed pro praxi, Sacerdos a tali moribundo coarctare eliceret aliquippe peccatum in specie, & signum doloris. Quod si fieri nequit, curer ut in moribundi praefinia aliquippe refetur, cum dedisse signum doloris, vel defiderit confidendi. Quod si neque hoc fieri possit, temere illum absolvere, si ab aliquo auditori, ante adventum suum cum dedisse signum doloris, aut peccatis confessorum; nam dum non agitur de domino terri, creditur uni testi. Necobstant Concilia & Rituali Rom. uterius numero plurali, quia intelligi debent in sensu distributivo, non collectivo: sic cum dicunt, animam defundit posse variis aliorum fidelium suffragiis, sensus est distributus, quod singulorum suffragiis posse juvare.

Idem dic, si testi huc tantum scierit relatione anteriori. Nam notitia mediana, notitiale, & sufficit ad alios effectus, in quibus major certitudo requiritur, ver. gr. in Baptismo. Item quavis signum illius moribundi dubia sunt, ut si vitus fit tundere pechus, oculos ad celum tollere, aliquam imaginem devote respicere, absolvendus est; nam illa confiteri debet relata ad absolutionem Sacramentalem, cum qualibet in articulo mortis confessio, optimum animus seu remedium optare. Praeterea in extremis necessitate proximi tenemur ei subvenire meliori modo, quo fieri potest. Et cum Sacramentum fit ad salutem hominum institutum, fatis est illud expondere pericolo mortalitatis, quam hominem pericolo exterme damnationis; nec hoc est contra eius reverentiam, sed secundum eius finem, si prout potest, conseruat in extremo periculo salutis.

Resp. 3. Magna controversia est, an absolvit potest moribundis omni sensuum, & rationis deficitus, qui nulli signa exterma doloris, vel defiderit confidendi dedit coram aliquo.

Plurimi docent, cum non posse valide absolviri; nec proinde etiam licite, quamvis confiteri ipsum christianum vivificere. Quia t. s. Leo, Concilia Carthag. & Arauf. cit. & Rituale Rom. dum statutum moribundum absolvendam esse, exprimere adiutoria

conditionem: *Si aliqua signa poenitentie dederit, Ergo eo ipso significant, non esse absolvendum, deficiente tali signo. 2. Nullum est Sacramentum Poenitentis sine confessione Sacramentali, cum huc confessio sit eius pars essentialis; sed in hac hypothese nulla est confessio Sacramentalis: Ergo Probat min. Confessio Sacramentalis est sensibili accusatio peccati defini, ordinata ad absolutionem Sacerdotis. Nam hoc Sacramentum est iudicium sensibile, quod proinde includere debet accusationem extermax ac sensibili, que reddit sensibile dolorem internum; & materia Sacramenti debet esse sensibilis, cum Sacramentum sit quoddam totum sensibile. At in hac hypothese debet accusatio sensibilis, & ordinata ad absolutionem: neque enim vita prius christiana transfigurata, est moribundo his & nunc accusatio ful ad absolutionem ordinata post peccatum commissum. Requiritur autem ex parte poenitentis post peccatum commissum aliquia voluntas sensibilis manifestata, qua se acculer, vel certe implorare officium iudicis aliquo proferetur sententia fine illo processu. Di- co. Post peccatum. Nam ridiculum est, quod quis inde se vellet accusare de peccato cras committendo, ut cras ab eo absolvatur vi hujus accusationis.*

Alli vero non pauci, & tota Facultas Lovaniensis, teft Havermanno, contendunt, talem moribundum absolviri potest sub conditione, ideoque debet, modo christians vixent, vel post peccatum poenitentia agenda tempus haberent: si enim in ipso actu criminali, ver. gr. in ebrietate, vel duello sensuum usi privetur, facile concedant, non esse absolvendum, cum confitit efi indispositum. Probat 1. ex S. Augustin. lib. 1. de adulter. conjug. c. 28. ubi ait: *Ego non solum alios catechumenos, voram etiam ipsos, qui viventium conjugis copulati reincident adulterina carnaliter illecebrasque ad baptismum facientes detine... Quis autem baptismatis, eadem reconciliacionis est causa, si forte penitentem faciente vita priscipalium preoccupaverit. Nec ipsis enim ea hac via sine arrha sua pacis exire vellet Mater Ecclesia. Sed priores respondent; S. Dogmata supponere, moribundum petitissime prius penitentiam, sicut catechumenos Baptismum, unde cum vocat penitentem; & catechumenos dedisse aliquo doloris signum, v. gr. nunt, percutiente pectoris &c. Alioquin fructu dixerit. Si intra penitentem facientes sacramentum, nam si nullum penitentis signum preberint, unde intra se penitentes esse nolement? Probat 2. ex Sacerdotiali Romano Venetiis anno 1560. exculo, ubi dicitur, tam moribundum esse absolvendum, si bene vivebat, & frequentabat confessionem & communionem. Item ex statutis syndicibus Ecclesie Lemovicensis, & ex memoriali confessorum, editio Bononia iussi Archiepiscopi Bononiensis, qui potest factus Summus Pontifex Gregorius XV. opinionem non mutavit, sed etiam in suo quondam Archiepiscopatu in praxim redi permit. Probat 3. Quia quoties est materia dubia, vel probabiliter praedicta est moribundum sen-*

abus definitio, hic potest absolvit falso sub condicione: nam tunc nulla irrogatur irreverentia Sacramento ob necessitatem proximi. At in tali motu bando reperitur talis materia, nempe coniuratio & confessio generica ac confusa, probabiliter ex aliquo signo externo presumpta, vel dubia. Nam vita christiane acta, est signum exterrum probabile, vel latenter dubium doloris, & voluntatis confundit faltem paulo ante privationem ultis sensuum elicite, & ad abolitionem sufficiens durem in tali necessitate: cum enim fidelis quicquid ideo christiana vivat, ut pie ac christiane moriatur; implicite falso vitam suam christianam dirigere ad fuciscienda in mortis articulo Sacramenta. Item vita christiana transfastra effatio presumpta, itum mortibundum revera defida in hoc morto aliquod signum exterrum doloris in ordine ad abolitionem, v. gr. pectus tumidus; oculos in calorem sustulit. Deum orare &c. immo etiam internum contritione: ac voluntate confundit elicere, & conari manifestare omnibus, quibus potest, signis exterris, omnibus videlicet mortibus corporis fui; aut certe contrarium non confutare. Unde inferunt, rati haberi signum exterrum contritionis, & voluntatis confundit faltem probabiliter presumptum aut dubium, ideoque sufficiens ad abolitionem conditionatum in tali necessitate.

Jam vero si talis potest absolvit, cum absolvitur Sacerdos. Nam quicquid ex lege caritatis tenetur proximo in extremo periculo, subvenire meiori modo, quo potest, absconde falso openiendum, que melior est nulla, si certam affere nequerit.

Ad id quod objicitur, nempe duo. Concilia Iusta & Rituale Romanum exigere signum aliquod penitentie, respondere, ea loguere de eo, quod certum erat, & haberi debet quantum fieri potest. Pratera in hoc casu presumptum signum exterrum penitentie.

Circa hunc Rituale Tullense hec ait: Donec Ecclesia de hac difficultate deciderit, poterunt confessari sequi in praxi id quod favorabilis est falso equimodo mortibundorum, & eos absolvere, si semper christiane vivint.

Quist. IX. *Ad quia tenetur Confessarius proprius defectum in Sacramento admisum?*

Resp. Si invalide absolvit penitentem a confusa vel peccatis referatis, tenetur falso, si commode potest, illum mouere, ut fibi querat remedium ab alio; vel obtenga a superiori facultate illam ab solvendi; penitentem profiterat iterum contritionem absolvere. Si vero penitentem induxit in aliquem errorum, ex quo sequitur violatio precepti aliquius, dicendo non extare tale preceptum, tenetur mouere penitentem: aliqui effet causa, cur is preceptum violaret, & quique tenetur tollere causam mali, quam posuit etiam inculpata. Item si ex omniione monitionis, & silentio confessarii, moverit penitentem ad credendum licetum id, quod est illicitum, tenetur confessarius potesta eum mouere: quia quicquid tenetur curare, ne illi ex sua actione, vel etiam ex sua omniione scandalum accipiant, & ne moveantur ad violandum etiam materialiter precepta. *Deligo.* Et quia reparari debet omnis pericula rei ex officio debita. Non potest autem confessarius penitentem mogere extra tribunal penitenti-

iae fine eius facultate expresa.

Quist. X. *Ad quid tenetur confessarius proper defectum circa restituitionem?*

Resp. 1. Si fine culpa desoligisti penitentem & restituitione, ad quam tenetur, vel obligasti, ad quam non tenetur, tenoris ex iustitia ergo enim debet. Nam quisque tenetur ex iustitia impedit, ne sua actions etiam inculpabili parat alteri damnum: aliqui cognito errore, tenetur de domino proximus enim ius habet, ne damnum a quoquam quovis modo patiatur.

Resp. 2. Si ex malitia, vel ignorancia viuibilis, aut gravi negligencia confundisti, dixisti penitentem, cum non tenori ad restituitionem, ad quam re ipsa tenetur; tenoris errore dolere. Quod si non debes, vel si penitentis interea factus est impotens ad restituendum, qui aliqui restituieris, tenoris ipso restituere illi tertio. Nam violasti ius, quod ille habebat, ne impedies restituitionem etiam debitas, & consilio tuo es causa efficiens ejusdam. Si vero penitentis potest adhuc restituere, suffici, quod cum moneas de ejus obligacione, nam tua monitione sufficiens talis cauila: damni inferendi, quare porfueras: unde si penitentis non restituieris ex malitia, id tibi imputari negquit, cum iam non sis causa damni.

Resp. 3. Si ex ignorantia vel negligencia culpabilis omisisti folum admovere penitentem de obligacione restituendi, tenoris cum potesta admovere. Sed iuxta multos non tenoris ipso restituere, si penitentis fit interea factus impotens ad restituendum, immo etiam non moneas eum de restituitione facienda, falso nisi ex officio habeas curam animarum. Quia confessarius praecile, ut confessarius non tenetur ex iustitia impidre damnum ejus, cui debetur restituitione, ac proinde omitendo monitionem non peccat contra ius creditoris, sed tantum contra bonum spiritualium penitentium; confessarius enim nullam iustitiam obligacionem, nec officium habet in ordine ad creditorem, sed tantum in ordine ad penitentem; nec tenetur ex officio procure bonum temporale aliorum, folum spiritualium bonum penitentis, nec est hujus caput politicum, sicut praeterea resprobatur signum subditorum. Omittens autem, aut tacens non tenetur de domino non impedito, nisi ei, cuiusdam tenetur ex iustitia impedito. Itaque hic in re non est paratio confessarii, & judicis profanacionis hic tenetur ex officio bonum aliorum spoliantem servare ius omnium, tanquam persona publica constituta ad procurandum bonum temporale, & ius aliorum; confessarius autem obligatur soli penitentem in foro penitentie, quia hoc forum ac judicium privatum est, & institutum in bonum penitentis.

Dixi: *falso nisi ex officio habeas curam animarum*, ut fuit Episcopi & Parochi, quos teneri tunc ad restituitionem valde probabile esse censet Lettis; quia cum isti sunt superiores, ex officio tenetur regere subditos, & pro modo se gubernationis impedita, ne alii damnum inferant, ac proinde tenetur curare, si commode possint, ut restituitionem faciant. Evidet enim rationis est damnum inferre, & illatum nolle refrardare.

Resp. 4. Si penitentem culpabiliter, hoc est ex malitia, vel ignorancia viuibile, vel gravi negligencia considerandi, obligasti ad restituitionem, ad quam

non tenetur, tenoris ex iustitia errore retrofractare. Quod si jam restituit, tenoris damnum illud ipsi refaciens. Nam illius futili causa efficax & iniuncta tuo falso consilio, ex cap. ultim. de injur. Item tenoris penitentem de domino, si tua omisitione culpabilis futili causa, cur ipso restituere id, ad quod non tenetur: nam tale damnum oritur ex omisitione monitionis ei debitis ex officio erga eum, ideoque ex iustitia debitis.

Quist. XI. *An Sacerdos non habentes curam animarum tenetur audire confessionem, si sunt idonei, & approbati?*

Resp. 1. Tenetur ex caritate sub mortali, etiam cum periculo vite, audire confessionem cujuslibet existentis in extrema necessitate fatus; qui faciliter futili nequeat fite opera confessio nisi. Nam, quicquid tenetur exceccare falatum atque proximi praefarsi vita corporali; tenetur enim vite sua corporali preferre falatum propriam; ergo falatum proxi-
mum quem fieri seipsum diligere tenetur.

Resp. 2. Tenetur etiam ex caritate sub mortali audire confessiones hominum in gravi necessitate spirituali existentium, ut in periculo mortis, & aliis destr. & id possint falem sine gravi damno & vita periculis. Nam caritas obligat ad secundum proximo in travi necessitate, cum id fieri potest, falem sine gravi incommodo & damno. Immo Suarez hic disp. 32. fest. 1. doceat, quemlibet Sacerdotem teneri ex caritate, aucte confessiones etiam cum periculo propria vita corporalis, si vita spiritualis, falem falso proximi periculorum, & non sit aliis qui subveniant; nam licet in rigore politi proximum per contritionem perfecchan falvari, tamen magno mortali periculo ponitior, quando finis alio medio relinquiri.

Certe secundum communem sententiam, in necessitate gravi spirituali communis, ut si peste gravante, ob cantum Sacerdotis moreverant communiter ageret confessio, Sacerdos privatam tenetur sub mortali, etiam cum periculo vite, audire confessiones, si alii non subveniant. Quia gravis necessitas spiritualis communis, licet non extrema, sed per se gravissimum malum, cui merito fuerit debet cum iactura vite privata, & quia vita fieri potest, ut tali necessitate non sit conjuncta cum necessitate extrema aliquorum. *Deligo.*

Resp. 3. Ex necessitate gravem tenentur, quando facile possint, & utilitas proximi magna est exigit et. 1. Petr. 4. *Unusquisque fecit acceptum gratiam in alterum illam administrare, sicut boni dispensatores multiformis gratie Del.* Nam sine culpa non possint ex negligencia inutiliter reddere probatam absolvendi, in utilitatem proximi acceptam.

C A P U T IV.

De Sigillo Confessionis.

Sigillum illud est religiosa obligatio servandi in quovis casu secretum circa ea, quae ex confessione Sacramentali cognita sunt.

Quist. I. *Qua et quanta est obligatio Sigilli Confessionis?*

Resp. 1. Secretum confessio obligat. 1. Jure na-

turali, quo generatim tenetur, non revelare secretum committunt, & promissum etiam implicite, praesertim cum domino aur infamia alterius. In confessione autem intercedit tacta pacis inter Confessorem & penitentem: nam hic peccata sua declarat sub conditione tacta fecerit, quod Confessarius tacite spondet hoc ipso, quod audit confessorem. 2. Legi divinae speciali politiva, immo & naturali, supposita initio confessionis Sacramentalis, quan ex natura rei consequitur, ne feliciter revelatione fecerit confessio reddatur onerosa & odiosa, & sic ab illa homine averterant.

3. Legi Ecclesiasticae vetante revelationem sigilli sub gravissima poena lata in Concilio gener. Later. IV. c. 11. ibi: *Caveat omnes, ne verbo, vel signo, vel alto quoque modo prodat aliquatenus peccatorem; sed si prudentius consilii indigerit, illud abhinc illa expressione persona canere se requiras: quantum qui peccatum in penitentiali iudicio sibi detulit prejumperit revelare, non solum a Sacerdotali officio deponendum determinemus; verum etiam ad agendum perpetuum panitentiam in artibus monasteriorum deradendum.*

Hinc in violatione sigilli reperitur malitia iniustitia erga penitentem, & facilliget ob irreverentiam in Sacramentum, quia ma ista facilliget semper est ex mortali, nec potest esse venialis ex levitate materie: ita ut sit mortale, vel unum veniale in particulari revelare. Nam minima infra dicti sigilli graviter iniuriosa est Sacramento, cum illud reddat odiosum, & averterat a confessione, & revelatio venialis culpa a confessione venialis deterret.

Resp. 2. Hoc obligatio tanta est, ut nullo proflus capi, vel ad tormenta qualibet, & mortem vitandum, licet secretum confessionis revelare, sine exceptu confituendi penitentem, ut confiat ex senu & praxi Ecclesie. Quia Christus dum hoc Sacramentum instituit, & penitentem obligavit ad confundendum omnia mortalia, simili obligavit confessio ad confessio secretum nunquam violandum quavis de causa. Nam si licet aliqui casu detegere cognita ex confessione, confessio fieret odiosa, & ab ea homines averterentur: quod est maximum malum communis, gravissimum malum, cui merito fuerit debet cum iactura vite privata, & quia vita fieri potest, ut tali necessitate non sit conjuncta cum necessitate extrema aliquorum.

Resp. 3. Ex necessitate gravem tenentur, quando facile possint, & utilitas proximi magna est exigit et. 1. Petr. 4. *Unusquisque fecit acceptum gratiam in alterum illam administrare, sicut boni dispensatores multiformis gratie Del.* Nam sine culpa non possint ex negligencia inutiliter reddere probatam absolvendi, in utilitatem proximi acceptam.

Dixi.

Dixi. 2. *Expresso.* Nam non sufficit confessus & presumptus, vel interpretatus, ut cum confessus iudicari, poenitentem facultatem confessum si petetur. Quia si non requiretur expressus confessus redderetur valde odiosa & onerosa; sepe enim multi confessari ex imprudentia patiuntur, ejusmodi revelationem esse gravam poenitenti cum tamquam valde displiceret; siue merito timerent poenitentes, ne aliquo calo ex humili presumptione peccata sua proterrent. Unde graviter peccat confessarius contra fidiculum, si plura peccata, aut pluribus aperiat, quam poenitentis expresse conseruent, vel si facultatem illam injuria aut fraude ab eo extorqueret, falsi et perfudendo, illam teneri hanc concedere, aut quid nimile. Item non sufficit, quod teneat concedere, si repisa non concedat; nam nihilominus redderetur confessio odiosa.

Quæst. II. *Quoniam fidiculum secreto continentur?*

Resp. Ea omnia, que per Confessionem deteguntur, felicitate omnia peccata tum mortalia, tum venialia, tam interna & occulta, quam externa & publica, eorumque circumstantiae: item tentationes, via, cupiditates, indispiciti, imperfectiones, defecus naturales etiam inculpabiles, scrupulositates, & ignorantia poenitentis; defectus naturalium, pecatum complicis, materia ac obiectum peccati; persona qua est objectum, causa, circumstantia, vel occasio peccati, aut alter: item quacumque a poenitente dicta sunt ad pleniorum peccatorum, conscientia ac dispositione sine manifestacione, fave repisa, fave ex sua ejus opinione ad eam manifestacionem pertinuerant, vel utilia sunt, etiam ad alios inspectos; & alii qualibet, quo poenitentis non vult, ut detegantur. Ratio est, quia revelatio quorundam sitorum redderetur Confessionem odiosam, cum molestiam, vel infamiam, vel dedecem inferre non sit poenitenti, praesertim cum multi neferiant differre, que sunt, abeant duci, aut omitti in Confessione. Immo iuxta Comink. & alios, poenitentis defectus, quo Confessarius ex ipso modo confidit colligere potest, cadunt sub fidiculum, ut in illius violar, fidicatur poenitentem esse scrupuloso, imperficiens, & nonnullis tempore conterere, esse morosum & his familia. Nam hoc a primum est reddere Confessorum odiosam, id est in praxi vitandum.

Quæst. III. *Quoniam violatur fidiculum Confessionis?*

Resp. Dupliciter. 1. Directe, revelando expresse aliquid ex loca Confessione cognitum. 2. Indirecte, aliquid dicendo aut faciendo, ex quo quis cognoscere vel suplicari possit, peccatum vel defectum poenitentis aut aliorum, aut quavis per Confessionem cognita, quibus poenitentis aut aliis pudor, molesta, dedecus, damnum, vel quolibet gravamen sequi posset; etiam si audiens id alium sciat. Quæ omnia reddit Confessionem odiosam.

(1) *Declaratur id ex Bened. XIV. hac reference lib. 5. de Syn. c. 4. nro. 3.)* Cum olim Vicarius Generalis Tridentinus rogarerit Regulares oppidi Bulgarenfis, ut ibi, adjecta ceteroque severa lega secreta, quod se religiose servaturum promitterebat, manifestarent, quoniam in genere essent graviora peccata, que eo in loco magis communiqueremur.

Hinc securum Confessionis violar. 2. Qui dicit de aliquo etiam mortuo, quod committerit aliquod mortale, vel plura venialia, vel tale veniale in particulari, v. g. mendacium. Non tamen qui dicit præcise: Petrus fibi confessum esse aliquod veniale indeterminate; nam hoc ex ipso actu Confessionis patet: qui enim contineat, hoc ipso attestatur, se aliquando latenter veniale admisit. Sed ne hoc quidem dicendum est ob reviculum scandalum. Dixi: *Etiam mortuus.* Nam revelatio cognitorum ex Confessione, etiam post mortem poenitentis redderetur Confessionem valde onerosam, ac odiosam; cum homines sint tamquam folliciti, non etiam post mortem, infatuantur.

3. Qui unum præ aliis, quos audiri, laudans dicit, eum sola venialia admisit: nam inde aliis facile in suppositionem culpa mortalium adducuntur.

4. Qui dicit vel facto peccatum poenitentis aliis etiæ jam alium scientibus manifestat.

5. Qui dicit aliquod grave peccatum committi in tali Monasterio, vel Capitulo. Nam hoc parvus infamiam communitat, redditus Confessionem odiosam. Item qui dicit in loco illo, præsumit angusto, ubi Confessiones audiri, etie fuitos fures, adulteros, luxuriosos, aut injuctos &c. vel in tali loco (i.e.) talia, & talia committit folere, & preterea si hoc aliunde non conferit, nec sit publicum. Nam hoc infamiam loci, seu communatis publicum.

6. Qui dicit se ab aliis non exprimita venientia.

7. Qui auditis paucorum Confessionibus, dicit, se peccatum audivisse, non nominata persona. Jam enim singuli ex illa relatione aliquid suscipiuntur, etiam si patiuntur; vel qui peccata per Confessionem cognita, ita narrant, ut audientes possint aliquo modo conjectare vel suplicari, quinam ea communierint.

8. Qui dicit se non ab aliis talem remissitate ad tale tempus, vel ei dedita talen poenitentiam, ex qua colligitur peccatum mortale sicut in genere, vel qui de Titio sure notorio dicit, cum sua farta contritione magni fidei confessum esse.

9. Qui inter se colloquuntur de peccatis poenitentis, etiam si utrique eadem peccata confidit fieri.

10. Qui alta voce, vel alio modo a circumstantibus intelligibili, arguit poenitentem: nam hoc ipso indicat gravitatem materie quam audire.

11. Utendo notitia per Confessionem parte fine licentia, & cum gravamine poenitentis, vel cum ejus licentia, sed extorta, nec ipso data. Porro potest violari fidiculum non solum verbis, sed etiam factis, & aliis signis, ut constat ex Conc. Later. cit.

Notæ. 1. Quamvis non violetur fidiculum, qui præcise refert peccata in Confessione audita, personam & locum nullo modo designando, sic ut audienses ne leviter quidem suplicari possit; quinam ea communicerint,

rentr, & Regulares Vicario morem gerere abeunt, quos tamen Vicarius urgere non desinat; re delata ad Sacram Congregationem Concilii; hæc die 15. Augusti 1763. dixit: Regulares ad id cogi non posse, & monendum Vicarium, ut ab ejusmodi interrogatoribus abstineret.

serint: nam recte monens non esse dicendum: *Hoc peccata audiens in Confessione.* Quia audiens presentem Latini, facile scandalizantur, suscipientes fidiculum, & quandoque perturbant est ne ex imprudentia latenter fidiculum, & denuntiant in suppositionem personæ. Immo hoc prohibitum est a Concil. Lateran. cap. *Omnes*, nisi in necessitate perendi confitum, docet Faganus. Quia Concilium solam permittit de peccato auditio, absque ulla expressione personæ, & caute confulere fui hac conditione: *Si prudentiori confitio indigerit: ergo extra Confessarius, & jam satificet suo munere.*

Quæst. V. *Ad licet extra Confessionem uti notitia per Confessionem acquista?*

Resp. 1. Licit uti cum licentia expressa poenitentis sponte ab ipso in ipsius vel alterius utilitatem data. Quia ratio fidiculum est, ne Confessio reddatur odiosa, cum quisque sciat, suam fidei reliquitatem concedendi, vel negandit licentiam, & cum probatio arbitrii limitandi. Et tunc poenitentia ponit conditionem, quia poena, præceptum divinum non obligat: nam solum erat præceptum non revealandi, nec utendi notitia illa sine licentia expressa poenitentis. Tenetur autem poenitentia permittere utrum notitiae, quories necessarius est ad bonum commune, ad tollendam occasionem peccati, ad averendum grave damnum spirituale vel temporale alijus privati; & alia, que justitia vel caritas extigit: aliquo absolutorio indigne est.

Resp. 2. Nunquam licet sine expressa licentia utili notitia, cum quavis directa aut indirecta revelatione cognitorum in Confessione, & ex qua oriens poena iuficio uis talis notitiae. Quia qualibet revelatione etiam indirecta sine expressa venia poenitentis est violatio secerit Confessionis, & reddit Confessionem odiosam, & onerosam.

Resp. 3. Neque licet sine expressa licentia uti talia notitia, cum qualcumque poenitentis gravamine temporali, etiæ aliunde non injusto, & reclusa quacumque revelatione, quamvis multo majus gravamen ejusdem poenitentis ex non uita sequeretur.

Prob. 1. Ex decreto a Sac. Congreg. generali inquisitionis auditoriæ innocentii XI. edito, & Romam anno 1618. quo prohibetur hac propositio, & eius praxis. *Scientia ex Confessione acquista nisi licet, modo statu directa aut indirecta revelatione, & gravamine poenitentis, nisi aliud multo gravius ex non uita sequatur, in cuius comparatione prius merito contemnatur. Additæ deinde explicatio[n]e & limitatione, quod si intelligenda de sua scientia ex Confessione acquista cum gravamine poenitentis, scilicet quacumque revelatione, arque in causa, quo multo gravius gravamen ejusdem poenitentis ex non uita sequeretur. Hanc dictam propositionem, quatenus admittit uisua dicta scientie cum gravamine poenitentis, etiam cum dicta explicatio[n]e & limitatione, praesenti decreto prohibent.* Sc. Clemens VIII. & Urbanus VIII. prohibuerunt Regularibus, ne hac notitia utatur ad exteriorum gubernacionem. 3. Quia ille omnis uis notitia per Confessionem partis illicitus est, qui si cognoscerent a poenitentibus esse licitus, redderetur illi Confessionem odiosam: nam talis uis a Sacramento avertitur, & Christus venit ne unquam redderetur odiosum.

si penitentes scirent, licere Confessario, ipsius non advertentibus, ut notitia Confessionis ad aliquid ipsius gravae ac molestiae, redderetur illis Confessio odiosa, & semper id timerent. Et vero si non licet uti notitia cum gravamine aliquo penitentis, advertentes talium ulti, nec etiam licet, quamvis is non adverat: si enim antecedenter penitus sciret, posse Confessorem uti occulere illa notitia contra penitentem, hic avocaretur non minus, sed potius magis a Confessione peccati, quam si sciret, non posse talia quid facere, adverteat ipso penitente. Nam magis ledunt illa, quorum causa ignoratur, quam illa quorum causas finimus, quibus facilis poenitentia remedium per causam contrariaum, ut notari Deluso.

Nec obstat, quod tum nulla esset revelatio Confessionis. Quia sigillum obligat Confessorem non solum ad non revelandum peccatum penitentis, sed etiam ad vitandum id omne extra Confessionem, quod eam redderet odiosam, & difficultatem penitentibus; & ad contundendam taliter notitiam illam, ut nunquam possit adhiberi contra ipsum poenitentem expresse non confitentem.

Si peccat contra sigillum, qui cum penitente loquitur de peccato eius, licet nihil prorsus revelet, Ratio enim, & obligatio filii est, ne confessio deficiat, gravior ac molestior reddatur, & sic odiosa sit, & homines ab ea deterretur. Unde scientia ex Confessione parte perinde habetur, ac si non esset, in ordine ad omnem usum, qui Confessionem difficiliorem, seu maleficiorem redderet.

Hinc non licet Confessario penitentem fecero patire, male habere &c. Item Rituale. Tullens monet, ne Parochus deneget testimonium honeste, & probatis ei, cuius vita exterius est recte instituta, sed quem ex Confessione sit, ideo improbum, vel benedictionem nuptialem sit, quos ex sola Confessione sit contrariae impedimenta dirimens ab clericis: ut monitas parentes, ut diligenter invigilant filie, cuius libidinem ex sola Confessione novit; ne amoveat Vicarium, ludi magnifici &c. a suo mundo ab criminis ex sola Confessione nota.

Rcp. 4. Ex communione sententia, licetus est usus notitiae ex Confessione acquitare, qui sit sine ullo penitentis gravamine, & sine qualcumque revelatione tum directa tum indirecta cognitorum in Confessione, nec potest reddere Confessorem difficiliorum, & odiosum. Quia Christus, illum solum suum prohibuit, qui redderet Confessori magis onerosam ac difficultatem penitentem, & ab illa fideles averteret, cum obligatio filii a Christo imposita sit, ne Confessio redderetur magis gravis ac molesta penitentibus, quam per se sit.

Hinc licet Confessario sapienter pro penitentem, consule liberos, immo & doctores super peccatis in Confessione auditus, emendare suam negligientiam, vel nimiam levitatem, quam ex Confessione intelligit alii nocere & modo non detur occasio suscipienti penitenti, vel aliis. Item licet fugere locum, ubi infidus sit parari, & abituere a sacrificio, in quo necundam se veneno didicis ex Confessione, modo prater penitentem nemo adverteat posse, id fieri ex usu notitiae per Confessionem parta. Quia hoc non potest ullum gravamen afferre penitenti, nec reddere Sacramentum odiosum, nec revelare Confessionem. Secus, si alter inde colligat, penitentem ista decla-

rasset, ac ideo ei succentiat, & noceat.

Rcp. 5. Confessarius cum licentia expressa penitentis debet uti notitia complicitis vel alterius, ex sua Confessione parta, quando necesse est ad impedimentum grave dannum spirituale, vel etiam temporale injurum penitentis, vel ipsius completi, vel alterum, ita ut negusat impediri, nisi Confessarius moneat, prudenter ipsius reum, vel superiore tamquam patrem. Nam tunc nec violatur sigillum, nec fit injurya compliciti, & tenetur ex caritate impeditre malum proximi, cum sine peccato, & gravi incommode poenitentis. Sed tunc Confessarius hortetur penitentem, ut extra Confessionem alienum peccatum ei aperiat, ut tanto liberius peccati notitia ut possit, & dicere correpti fe illud extra Sacramentum accepisse, ne illi id odiosum sit.

Porro nec Confessarius facile penitentis alios accusanti, praefertur feminis credat, ne eus monendum in fe facilius fine necessitate. Nam sapientia ex matraria, vel ex etate impotentes accusatur.

Quæst. VI. Quid respondere debet Confessarius, dum interrogatur de cogniti in confessione?

Rcp. 1. Confessarius de his interrogatus etiam a judice, debet secundum aliquos dicere, questionem infra injustum & facilegam, ad quam nisi sit responderet. Sed quia id plerumque non sufficit ad tollendam omnem suspicitionem, alii docent, cum debere simpliciter affirmare, etiam cum iuramento, si opus sit, ne feliciter penitentem tales feles commisifere. Nec tunc uitius equivocatione, aut refractione, nec mentitur: quia respondet in sensu interrogations, inquit Deluso: interrogatio enim est, aut debet esse, an fecit peccatum ex scientia, qua humani convivis legibus subiecitur, & defervore posse ad illud dicendum, de qua scientia interrogantur homines, & de illa intelligi potest responsum. Homo (inquit S. Th. in 4. dist. 21. qu. 2. art. 1. ad 3.) non adducitur in seipsum, nisi ut homo; & ideo abuso lege conscientia potest surarer, se nescire, quod sit tantum ut Deus, id est, ut Dei vice, specialiter agens. Et S. Anton 3. par. tit. 27. cap. 2. art. 1: Si non potest alio modo declinare iniquum iudicium, potest respondere: Nihil inde sibi, quia subiectus est ut homo; & nihil scit etiam per confessionem, quod intelliguntur vel reverandam. Alii dicunt, illam respondentem, Nescio, in talibus circumstantiis apud prudentes nihil aliud significare, quam me nihil sciens, quod subiecitur humani convictus legibus. Nam etiam rerum ex confessione sacramentali haufa, non est scientia naturalis ordinis, quam quis habeat ut homo, & que pertinet ad ultimam humani convivis ac societatis, qua inter homines per multum seruorem foveatur; quare humanae societatis legibus nullatenus subiecitur. Malitia autem propria mendacis in eo ponitimum potest est, quod per illud peccetur contra leges humanæ, seu rationales societatis.

Si autem iudex querat: num confessionem Petri audieris; respondere debet te audiuisse. At si querat, num tale peccatum confessus fuerit, respondere debet, secundum aliquos, istam interrogacionem esse injustum, impianum, & responso indignum: secundum alios, te nihil ultra audiisse, scilicet auditione corrum, que licet revelare, velut hominem.

Rcp. 2. Confessarius interrogatus an penitentem absolvitur, ac ideo ei succentiat, & noceat.

absolvitur, responderet debet, se officio suuctum esse, non autem abdolvit; aliquo enim id affirmans de uno & non de altero, indicaret denegare abdolvementum; & sic indirecta revelaret penitentis indispositionem, aut peccatum reservatum: quare eadem debet esse responsio pro omnibus penitentibus, quos abdolvit, & quo non abdolvit. Hinc dum danda sunt testimonia confessionis auditrix, debet Confessarius testari solum se audiisse confessionem.

Ponto etiæ regulariter ea respondendum sit, non potest tamen damnari confessarius, qui dicit, se aliquo abdolvit, quando nullum est periculum pro aliis nisi hoc nullo modo est contra sigillum, nee potest reddere confessionem odiosam. Quod si Sacerdos vocetur in jus a penitente, ut radicum redat denegate absolutionis, testari debet, se nullum in hac exigenda ratione superiorem agnosceret, ut quis notitia per confessionem solam quovis mode parta nunquam possit communicari, sine explica licentia penitentis, ne Sacramentum redditur diuilius & odiosum.

Hinc obligatio sigilli tenetur, 1. Ipse confessarius etiam cum confiteatur sacramentis, confiteatur ex omni & sola confessione sacramentis.

Confiteatur autem confiteatur sacramentis in ordine ad inducendam obligationem sigilli, quae ex intentione te audiendi secundum institutionem Chriti, in ordine ad absolusionem aliquando obtinendam, sed ei, qui bona fide creditur iudex legitimus, etiam non negatur vera absolutoria, quia seca de causa. Hoc enim necessarium est ad facultatem Sacramentum.

Hinc sigillum obligat, 1. Etiam si confessio facta sit Laico, vel Sacerdoti non approbat, quem sepius bona fide putat esse Sacerdotem, & legitimum iudicem. Nam defodus huius obligationis cederet in detrimentum confessionis validis, que inde minus fecura reddeatur, propter periculum, ne quis malitiosa fingat se Sacerdotem approbarum, aut se fiputet, cum non sit. Etiam si Sacerdos non habeat intentionem confiduci Sacramentum & abdolventi. Aliqui penitentes possent facili decepti, & metus huius deceptionis multas deterret, a confessione obfiscetur sacramenti. 2. Etiam si penitentis confessio facili deceptio, & voluntate recipienda absolument, sed tamen cum intentione te audiendi, vel ut ab aliquo modo adiuvetur, & dividatur in ordine ad id quod deesse iudicatur, ut possit absolusionem aliquando obtinere. Nam ex communione sententia, talis confessio quad effundit inducendi sigillum, est sacramentalis, licet non sufficiat ad valorem Sacramenti.

E contra non contrahitur obligatio sigilli ex confessione, que sit solum ex intentione irridendi, decipiendi, vel inducendi confessarii in peccatum; aut ex extra tribunalis quis dicat, se, id quod narratur ei, committere sigillo confessionis. Quia obligatio filii est annexa soli confessori instituto a Christo, vel ei cuius revelatio in confessionis.

Hinc oritur solum obligatio fecrei naturalis ex eo quod aliquis committens fecreum Sacerdoti, dicat se illud ei committere sub fecreto confessionis, & Sacerdos sic adiuvabit. S. Tho. in 4. dist. 32. qu. 2. art. 1. q. 2. ad 2. Nam fecreum confessionis reliquit, solum confessioni proprium est. Addit Sylvius.

hanc admisitque non carete irreverentia Sacramentum, cum nullum arcuum possit secreto confessionis equiparari.

Quæst. VIII. Quinam contrabunt obligationem filii?

Rep. II. omnes, qui immediate vel mediate, licet vel illicite habent ex confessione sacramentali notitiam rei cadentis sub sigillum. Nam ii omnes renunt secretia servata, quorum revelatio redderet confessionem onerosam ac odiosam, & ab hominibus deterretur. At si homines scirent, aliquos tales posse aliqua ex confessione cogita revelare, aversarent confessionem, & ab eo averterentur. Praeterea cum quid prohibeatur, prohibentur omnia que sequuntur ex illo, regul. iur. 42. in 6. & res cum onere poneo transit ad quocumque pervenit. Igitur fecuritas ac reverentia sacramentum debita exigit, ut quis notitia per confessionem solam quovis modo parta nunquam possit communicari, sine explica licentia penitentis, ne sacramentum redditur diuilius & odiosum.

Hinc obligatio sigilli tenetur, 1. Ipse confessarius etiam factus, sed per errorem legitimus existimat: nam confessio tuac ex intentione penitentis est sacramentalis. 2. Ii omnes, qui peccatum penitentis, dum confiteantur, audierunt, five culpabiliter propius accedendo animo audiendi (quod est mortale ob injuriam gravem illatum sacramento & penitentis) five inculpare & præter voluntatem. 3. Superior, a quo extra sacramentum petit facultas absolvendi a calo reservato. 4. Interpres, ut organum medium, per quod facta est confessio. 5. Qui per examen dilponit alium ad confessionem, & qui confitetur, an et quomodo hoc vel illud teneatur confiteri, quanvis alterius sit confessio. 6. Is qui confiteri a confessario, erit cum licentia penitentis: aliquo valde odiosum & grave esse penitentibus concedere facultatem confundendi alium, (quod sepe necessarium est ab homini penitentem, & rectam sacramentum administracionem,) si ille alius non obligaretur filio. Item is, cui confessarius penitentem manifestavit esse confessum penitentis. 7. Ille omnes, qui aliquid didicerunt etiam mediante ab ipso Confessario, aut quoque alio ab sigillum obligato. 8. Qui peccata penitentis in charta descripsit legit, dum penitentis ex scripto confiteatur: is enim se habet, ut ille qui furtum audit contitement. Qui autem ante, vel post, & extra confessionem chartam peccata in charta scripsit, peccat graviter si legit, & secundum malorum obligatio filii: quia peccata in charta scripsit ordinantur ad confessionem sacramentalis rite perficiendam; idque ut favorabilis sacramentum tenendum est.

Quæst. IX. An penitentis etiam obligatur filio respectu Confessarii?

Rep. Neg. Quia obligatio filii est solum in favorem penitentis, ut fecire ac confidenter peccata sua & confessio aperiat, fecire teneat secundum institutionem Christi: non autem in favorem Confessarii, qui non tenetur ex institutione Christi peccata sua penitentem aperire; & sic non egit obligatio filii circa ea, que debet dicere penitentem. Penitentem habet obligacionem feceri naturam circa ea, quae revelare nequit sine iniusto danno

R. Con-

Antoine Theos. Moral. Tom. III. P. 1.

Confessarii; aut contra rationabilem ejus voluntatem. Proprius quod peccant, inquit Gerfon. In Regul. moral. regul. 134, si non excusat eos ignorantia, illi, qui poenitentias suas, & ea quae Sacerdos eis dixit, pagum dunt, & qui etiam super hoc inquirunt, quoniam talia per indicendum causant aliquando insipitem Sacerdotis, aut confessi culpam. At si Confessarius aliquid dixerit, vel fecerit, quod vergat in damnum commune, vel privatum, ut si herefum doceat, si folliciter ad turpia, vel si exigit aliud grave periculum ratio spiritualis, si de Confessarii, five alterius, poenitentem tenet ex lege caritatis ista denuntiatur Presbitero, si altere malum certo impedit nequit. Immo Gregor. XV. Bull. 54, praecepit poenitentibus, ut denuntiantur Inquisitoribus, vel locorum Ordinariis Confessariis, qui personas quacumque ad in honestam, five inter se, five cum aliis quomodoevere perpetranda, in actu sacramentali confessio, five ante, vel post immediate, seu occasione, vel praetexto confessio buximodi, etiam ipsa confessio non scita, five extra occasionem confessio in confessario, aut in loco quocumque, ubi confessio sacramentales audiantur, seu ad confessores audiendam electi, foliarii ibidem confessio audire, folliciter, vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos, & indebitos sermones, vel traditatus seminario, auctoritate habuerint; & quae in aliquo exsummodi nefarioribus culpabiliter reperiri, in eos pro crimini qualitate, & circumstantia, seve animadversitate, per condignas penas, iuxta memoratum Gregorii Praedecessoris Nostrae Constitutionem, ac declarationem, plena subinde a Congreg. Venerabilium Praevarum Nostrarum Sanctae Romane Ecclesie Cardinalium aduersus hereticam pravitatem generalium Inquisitorum sub die xii. mensis Februarioi Annis Domini MDCLXII praecepit Decretu: & a record. mem. Alex. PP. VII. parvus Praedecessor Nostri in Congreg. Generali Sancte Romanae Universitatis Inquisitionis die xxii. Septem. MDCLXV. coram eo habita inter alias ad Evangelica veritatem, & Sanctorum Patrum doctrina alias, & difformes proportiones, festa videlicet, & septima, hac revocande, damnare, & prohibere fuerunt. Nos itaque mature perpendentes quanis moniti fit ad eternam animarum salutem ea oblique exinde observare; & quanis ad infirmas oves curandas, & decorum Sancte Ecclesie Det retinendum, interfist, ne aliqui Sacerdotes Penitentis Sacramento nefaria abutentes, & turpia folliciteraverint, deinceps obligationem poenitentium, que tenentur Confessarios foliarii denuntiare Inquisitoribus, vel Ordinariis, five eorumdem Vicariis. Quamobrem, cum edita haec de a Romane Pontificis Constitutione, a SS. D. N. Benedicto XIV. confirmata, & ampliata sit, Confit que incipit, Sacramentum Poenitentie vol. I. Ballar. pag. 50, cumque haec Constitutione regula esse debet Confessariis in hujusmodi materia, integrum referimus. Quo autem clarior res sit, & ut facilius Sacerdotes que sunt ibi constituta, memoria mandare, illigunt ut valeant, ad dignoscendum, quibus in capitulo Confessarii follicitationis sunt rei, ac poenitentiam ad denuntiandum obligentur; Notas eidem Confessionarium subiectis, particulas singulas distingue exponemus, atque ad particulas casus applicabimur.

A P P E N D I X

De Sollicitatione.

In tractatu de Poenitentia nihil Autor habet de poemis, quibus Confessarii subiectiuntur, qui poenitentes ad in honestam, & turpia folliciteraverint, deinceps obligationem poenitentium, que tenentur Confessarios foliarii denuntiare Inquisitoribus, vel Ordinariis, five eorumdem Vicariis. Quamobrem, cum edita haec de a Romane Pontificis Constitutione, a SS. D. N. Benedicto XIV. confirmata, & ampliata sit, Confit que incipit, Sacramentum Poenitentie vol. I. Ballar. pag. 50, cumque haec Constitutione regula esse debet Confessariis in hujusmodi materia, integrum referimus. Quo autem clarior res sit, & ut facilius Sacerdotes que sunt ibi constituta, memoria mandare, illigunt ut valeant, ad dignoscendum, quibus in capitulo Confessarii follicitationis sunt rei, ac poenitentiam ad denuntiandum obligentur; Notas eidem Confessionarium subiectis, particulas singulas distingue exponemus, atque ad particulas casus applicabimur.

C O N S T I T U T I O
BENEDICTUS EPISCOPUS &c.

D E P O E N I T E N T I A. 131

contra omnes, & singulos Sacerdotes tam Secularier, quam Regulares quomodoevere exemplis, ac Sedis Apofolice immediata subiectis, querunturcumque Ordinum, Institutum, Societatem, & Congregationem, & cuiuscumque Dignitatis, & Preeminentia, aut quovis Privilio, & Indulto munitione, qui aliquem Penitentem, quemcumque persona illa sit, vel in actu Sacramentali Confessori, vel ante vel immediate post confessorem, vel occasione, aut praetextu confessio, vel etiam extra occasionem confessio in Confessori, sive in alio loco ad confessio, occurserit, ut quae sacrilegi quidam demonis posse, quoniam Dei Ministris, loci tui per Sacramentum Creatur tuu, ac nostro reconciliandi, majori peccatorum mole onerantes, in profundum iniquitatis barathrum nefarie submergent, nonnullorum Vulnerabilium Fratrum Nostrarum Sancti Romane Ecclesie Cardinalium, & aliquorum in Theologia Magistrorum consilij desuper addibitis, accidenibus quoque iteratis plurium Episcoporum supplicationibus, hac Nostra in perpetuum validitia fundione, quemadmodum a pluribus Episcopis per Synodales suas Confessiones iam factum esse movimus, omnibus, & singulis Sacerdotibus, tam Secularibus, quam Regularibus cuiuscumque Ordinis, ac Dignitatis, tametsi aliquoquin ad confessio excipiendas approbat, & quovis Privilio, & Indulto, etiam speciali expressione, & specialem nota, & mentione digno, sufficiens, autoritate Apofolica, & Nostra potestatis plenitudine interdicimus, & prohibemus, ne aliquis eorum extra casum extreme necessitatis, numerum in ipsius mortis articulo, & deficientem tunc quoquam alio Sacerdotem, qui confessarii minus obire posset, Confessionem Sacramentalem per sonem compliciti in peccato, utrumque in honesto, contra sexum Decalogi precepto commissi, excipere audeat, subficia proprie illi ipso iure quoquaque autoritate, & jurisdictione ad qualemcumque personam ab hujusmodi culpa abscondam, adeo quidem, ut absolutione, si quam impetrerit, nulla, atque irrita omnino sit, tanquam impunita a Sacerdote, qui jurisdictione ac facultate ad validem absolucionem necessaria prius existit, quam ei per presentes has infraevidemt intendimus: & nihilominus, si quis Confessarius fecit facere auctoritate suam, a qua abloviendi poenitentia Nostri soli, Nonfratre Successoribus dumtaxat referamus, ipso facta incurrit.

9. 5. Declaratrices etiam, & decernentes, quod nec etiam in vii cuiuscumque Jubilei, aut etiam Bulle, aut appellatur Crucis Sancte, aut alterius cuiuslibet Indulti, confessioem dicti compliciti hujusmodi quiquam valeat excipere, eique sacramentalem absolucionem elargiri; cum ab hunc effectum, & in hoc cau, nullus Confessarius, utique qui in hujusmodi peccat, & Penitentis genere, jurisdictione, ut preferitur, careat, & abloviendi facultate a Nobis privata exire, babendus sit pre Confessorio legitima, & approbata. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apofolici, praeferim, que noncaput Crucis Sancte, vel Jubilei Universitatis, & plenarii necnon quibusvis Ecclesiarum, et Monasteriorum, et Ordinum quorumlibet, quorum ipsi Sacerdotes fuerint, etiam iuramento, R. 2. con-

tinuntur, qui vel odio, vel ira, vel alia indigna causa committit, vel aliorum impiis suaconiis, aut premisit, aut blanditur, aut minet, aut alio quod modo incitat, tremendo Det iudicio poenitentem, & Ecclesie auctoritas contempta, innoxios Sacerdotes apud Ecclesiasticos Judices falso follicitationis infundunt: Ut igitur tam nefaria audacia, & tam detestabile facinus mesu magnitudini pena coercetur, quacumque persona, que execrabilis hujusmodi flagitio inquinaverit, vel per se inflam innocentem Confessarii impie calunniando, vel scelere procurando, ut id ab aliis fiat, & quoniamque Sacerdote